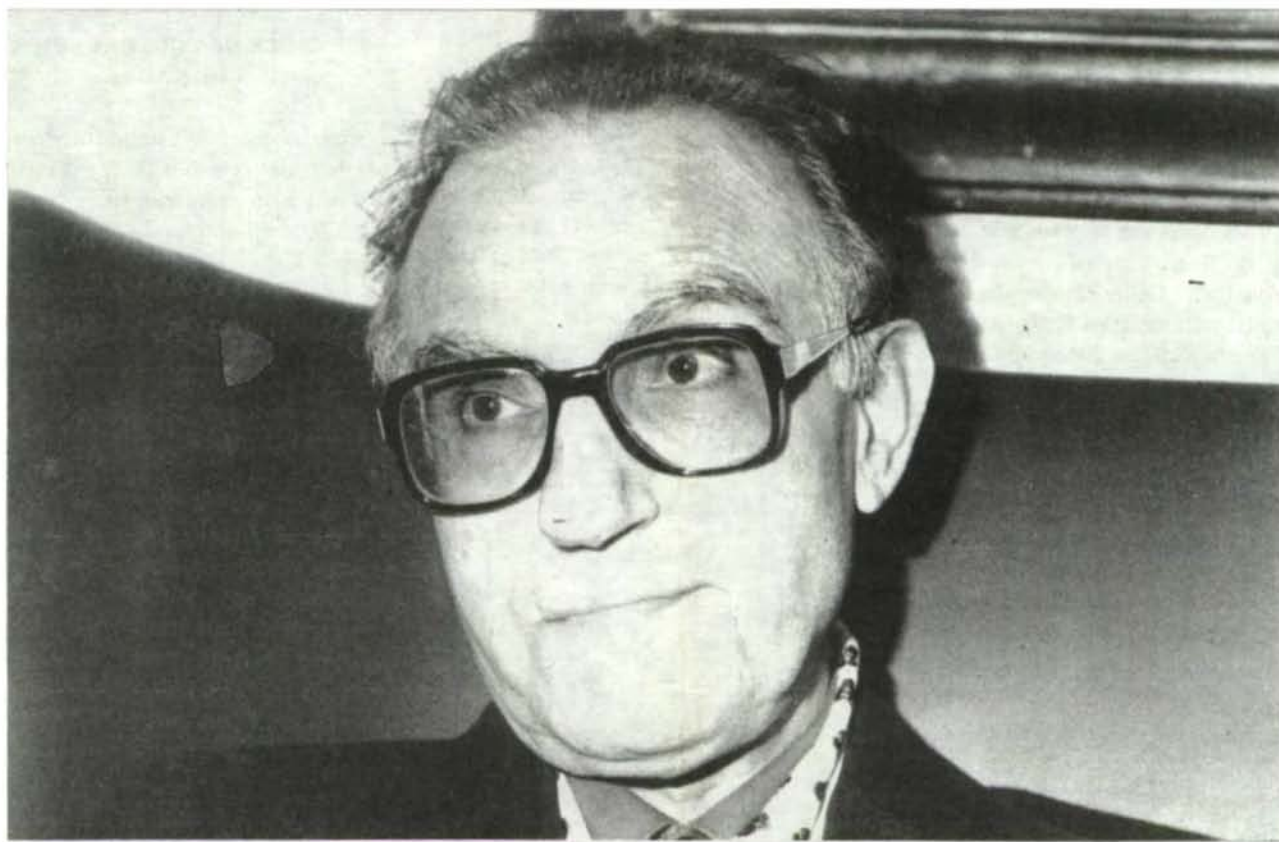

El Pare Antoni Martorell, fill il·lustre de Montuïri

El ple de l'Ajuntament de Montuïri, reunit en sessió extraordinària la nit del diumenge 1 de desembre de 1985, una vegada informat de les relevants condicions musicals que reuneix el Pare Antoni Martorell Miralles, nascut en el nostre poble el 13 de Març de 1913, acordà per unanimitat declarar-lo fill il·lustre de Montuïri, màxim honor que es pot concedir a un montuïrer.

La proclamació oficial d'aquest acord es farà el proper 15 de desembre en el transcurs d'un acte solemne que se celebrarà a la Sala d'actes de la Casa de la Vila.

D'aquesta manera, tot el poble, encapçalat pel Batle i regidors, reconeixerà públicament i oficialment els extraordinaris mèrits artístics d'un montuïrer d'amplitud internacional.

- **RENEIXEN** les activitats del Club d'Esplai
- **POCA PARTICIPACIÓ** a les exposicions de Sa Fira

- **LA PLAÇA**, acabada a gust de la majoria
- **LA SALA D'ACTES** de l'Ajuntament, rejuvenida

- **NOU SECRETARI** de l'Ajuntament: Joaquim Cebollada
- **EL MONTUÏRI**, ben classificat dins la III Divisió.

LA TERCERA EDAT A MONTUÏRI Activitats durant el trimestre

DESPEDIDA O COMIAT A L'ESTIU

Dia 21 de setembre proppassat es reunien en una gran festa 190 persones de la Tercera Edat. Just davant el local del Club, en els Graons deien «Adéu» a l'estiu amb una bona gelatada i ensaimades, tot acompanyat de música i bon humor. No mancà el video que Mn. Andreu Genovart va gravar per a savorir millor aquell horabaixa festós.

EXCURSIÓ AL MIGJORN DE MALLORCA

Tota una volta turística per les contrades marineres de Lluçmajor, Campos, Santanyí i Felanitx, des de Sa Ràpita, Cala Figuera i Cala D'Or fins arribar a la Ponderosa de Porto-Colom. Allà es va dinar, i seguí encara la passejada pujant al puig de Sant Salvador i acabant amb una visita al Celler Cooperatiu de Felanitx. Hi participaren 92 socis de l'Associació montuïrera. Era el dijous, 3 d'octubre.

PONT DEL PILAR. SORTIDA A EIVISSA

Una altra activitat dels nostres majors fou la sortida a Eivissa, aprofitant el pont de la Festa del Pilar, els dies 11 al 13 d'octubre. Aquesta vegada prengueren la volada ja fora Mallorca un bon grapat de montuïrers.

TROBADA DE LA 3.ª EDAT DE LES BALEARS

110 associats de Montuïri viatjaren el 26 d'octubre a Porto-Cristo per participar en una reunió conjunta amb 40 associacions més de tota Mallorca i amb algunes representacions de les altres Illes Balears. Es va comptar amb la presència del President de la Comunitat Autònoma, Gabriel Cañellas. Es visitaren les Coves i el dinar fou a Sa Gruta. L'objectiu d'aquesta trobada era fomentar l'associacionisme de la 3.ª Edat.

MATANCES

Dia 9 de novembre, també érem convidats a La Ponderosa a participar en un

dinar de matances, a l'estil d'un temps. Per a aquesta festa es desplaçaren de Montuïri 57 persones. Tot va anar una seda i acabà amb un ball ben vitenc.

AL DIJOUS BO D'INCA

Dos autocars amb un centenar de persones visitaren la cèlebre Fira del Dijous Bo d'Inca, el 14 de novembre. La jornada incloïa un dinar a Son Sant Martí de Ca'n Picafort i s'acabà la volta arribant fins a la Colònia de Sant Pere.

XEMENEIA NOVA A CA S'ESCOLA

Ha quedat instal·lada en el Club de Tercera Edat «Ca s'Escolà» una xemeneia de ferro garantitzada, a fi que la casa es pugui encalientir i no fumegi, encara que faci vent i mal temps. Per ara, està donant bon resultat. Tots els qui hi vulguin col·laborar amb estelles, ja ho saben.

UNA VISITA DE LA LLAR D'ANCIANS

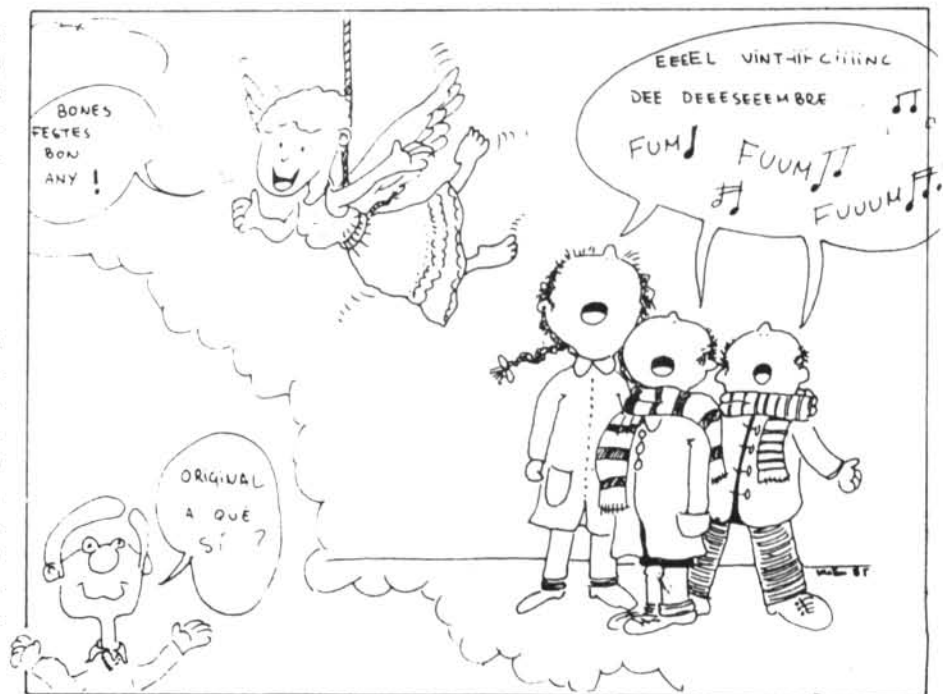
Un centenar de residents de la Llar d'Ancians del Consell Insular ens visità, dia 28 de novembre, aprofitant la seva setmana de festes. Venien de Sant Joan, passaren pel nostre local, admiraren la nostra església parroquial i llavors pujaren al Puig de St. Miquel, visitant la capella i participaren en un berenar al Restaurant d'Es Puig.

CICLE DE CONFERENCIES DE NADAL

Amb motiu de la proximitat de les Festes de Nadal, els dies 16, 17 i 18 de desembre hi ha programades unes xerrades, a les 5.30 de l'horabaixa, en el local del Club.

Facilita la informació: Rafel Socias Miralles

Bon Nadal

Mitjançant aquest eloqüent dibuix del nostre col·laborador, Mateu Rigo, els qui feim BONA PAU volem transmetre els nostres desitjos de què les festes nadalenques i la vinguda del nou any umpli de goig als nostres lectors.

Sa Fira

Sa Fira d'enguany, celebrada el primer de desembre, la VI després del seu renaiement l'any 1980, no es va caracteritzar precisament per esser millor que les dels cinc anys precedents. Tal vegada hi acudí a veure-la tanta gent com en edicions anteriors però minvaren la participació a la VII Mostra de Sa Perdiu, l'exposició de ca eivissenc, les exhibicions i venda de productes artesanals, de maquinària agrícola, de turismes, de plantes, les exposicions, concursos i vendes d'ovelles, de canaris i de coloms de fantasia. Tal vegada fou aquesta darrera exposició la que va causar millor impressió.

Els quatre vespres alteriors i formant part del programa de sa fira es desenrotllaren tres conferències i una taula rodona.

**La participació a les exposicions no augmentà
Sobresortiren els llocs de joguets i plantes**

I CONGRÉS DE PREMSA FORANA

Gabriel Massot, de «Pòrtula» (Marratxí) és el nou President

Els responsables de la Premsa Forana tinguérem a Cura els passats 29, 30 i 1 de desembre el nostre I Congrés a fi de debatre cinc ponències sobre temes d'interès general, el qual acabà amb l'Assamblea que donà suport i força legal a les conclusions i també s'aprofità per a elegir nou President de l'Associació, càrrec que va recaure a Gabriel Massot de la revista «Pòrtula» de Marratxí.

En el Congrés es debatiren i ventilaren aspectes tan interessants com el finançament de les publicacions, inserció de publicitat, l'abaratament de costos, peti-

cions de subvencions i ajudes, mercat de venda, instal·lació d'un quiosc a Palma on s'hi puguin trobar les nostres publicacions, unificació dels criteris a les tarifes, emissió d'editorials conjunts, normalització lingüística, llenguatge periodístic, situació legal de les publicacions i altres caires d'interès comú.

A l'Assamblea es modificaren alguns articles dels nostres estatuts a fi d'adequar-los a la problemàtica actual.

Presidí la conclusió el President del C. I.M., Jeroni Albertí.

Vint-i-cinc publicacions de la Premsa Forana de Mallorca firmàrem en el passat Congrés de Cura el següent comunicat expressant la nostra solidaritat sobre l'ús de la llengua catalana amb les peculiaritats pròpies de l'illa, com a vehicle normal i habitual d'expressió.

Les publicacions que subscriuen el present manifest, reunides al Santuari de Cura amb ocasió del Primer Congrés de la Premsa Forana de Mallorca, en resposta i solidaritat amb els moviments i campanyes de normalització lingüística que avui se duen a terme, tant per part d'organismes oficials com per iniciatives d'entitats i particulars, volem fer públiques les resolucions següents:

Reconèixer i assumir el fet que el parlar propi de Mallorca constitueix junta-

ment amb el del Principat de Catalunya i el del País Valencià una sola llengua, com ensenya la ciència lingüística actual i ha proclamat l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, i en conseqüència que la denominació de catalana li és aplicable i adequada, com ho justifiquen el seu origen històric i configuració actual, sense que això suposi ignorar les peculiaritats pròpies de tota illa i les de cada poble en particular, característiques que en la mesura que responen a una bona tradició idio-

màtica mereixen esser cultivats i tengués en compte en l'ús de la llengua culta o literària.

Dur a terme un programa conseqüent de recuperació lingüística, adequat a les possibilitats de cadascuna, encaminat a aconseguir, en un futur com més pròxim millor, l'ús de la llengua catalana com a vehicle normal i habitual d'expressió, entenent que la llengua és un element clau de la nostra cultura i per tant essencial per a la nostra plena realització com a poble.

ACTIVITATS DEL CLUB D'ESPLAI

Amb una mica de retard degut a certs reajustaments, el Club d'Esplai ha recomençat les seves activitats amb un nou planter de monitors i monitores plens d'il·lusió i esperances renovades.

El lema traçat per enguany i que es desenrotllarà durant el present curs és «Coneguem i estimem lo nostro». Els nins i nines del club començaren per decorar els locals on es troben cada dissabte de matí per a realitzar les seves activitats; després confeccionaren tota una sèrie de treballs manuals que foren venuts el dia de la fira a benefici del club. També tenen projectat, entre altres coses, anar un dia al talaïot de Son Fornés i allà fer una descoberta que, a la vegada que les servesqui de joc, els ajudi a conèixer una mica més, damunt el propi terreny, el lloc on visqueren els homes de l'època talaïòtica.

Una de les coses que es fan ja aquests dies és la preparació i ambientació per a les festes de Nadal. Voldriem acabar aquesta breu informació ressaltant la nota de color que al·lots i monitors posaren la passada fira pintant l'asfalt —sempre trist— d'un bocí d'un dels nostres carrers. Idea original i ben realitzada que fou motiu d'atenció i atracció tant pels montuïers com pels que ens visitaren.

La festa de Santa Cecília

L'afició del nostre poble a la música es trasllueix cada any amb motiu de la seva patrona Santa Cecília.

Enguany, el dissabte 23 de novembre, a l'església parroquial, la coral d'antics blavets de Lluc, sota la direcció de Vicenç Juan Rubí, oferí un concert que ompli de goig als assistents, alternant la seva interpretació de peces clàssiques amb altres populars.

I el diumenge fou el nostre cor parroquial, el que, a la Missa solemne, ens brindà també diverses composicions adequades a tal solemnitat.

Després actuaren diferents grups de l'Escola de Música de Montuïri, desde l'altar major, possant de relleu els seus avanços.

Acte seguit i en commemoració de l'Any Europeu de la Música, es reté un homenatge a tots els músics que al llarg dels anys, han contribuït amb el seu esforç al manteniment de la Banda de Música. En representació d'ells s'escolliren els que ja han complit els 65 anys, la majoria ja retirats i alguns en actiu. Foren aquests: Joan Grimalt «Niu», Baltasar Fiol «Putxo», Joan Socies «Vermell», Martí Puigserver «Llorità», Bartomeu Marimón «Pavora», Gabriel Ferrer «Boivàs», Bartomeu Rossinyol «Catxeto», Rafel Miralles «Costa», Bartomeu Rigo «Muix» i Bartomeu Roca «Llucio». A cadascú se li entregà una placa commemorativa.

Després que el Batle dirigís unes paraules de salutació i d'enhorabona i de tenir una recordança als qui han estat directors de la banda, els músics actuals oferiren un breu concert amb el qual es donà per acabada aquesta festa.

Exposició de coloms de fantasia a l'entrada de l'Ajuntament

AS'HA DIT QUER!

... ha fet molt bé es nostre regidor Pere Sampol, de denunciar públicament a T.V.E. per «s'escandolsa i pèssima» qualitat des programes que per a ses nostres illes emet es migdia. Concretament «Trau Trenat» i «Na Trempa-Llamps». També demana que se millori s'ús de sa nostra llengua.

... qualcú demanava on eren ses autoritats autonòmiques es dia de Sa Fira. —Ja basten ses nostres, contestà un altre. —I un tercer tornà a preguntar: ¿O no saps de quin color polític és es nostro Ajuntament?

... sa Plaça ha perdut es mànec i ha quedat tota quadradeta. Ara amb quatre arbres farà més planta. I vos prometem que no tornarem parlar pus mai més de sa Plaça.

... entre cotxets de xoc i «cocherito leré» nins i joves perden es nord. Segur que hi ha pares que frissen que se'n vagin aviat, però no deuen pensar igual ets al-lots i altres no tan al-lots.

... sa Fira ha estat una oportunitat per a descobrir valors desconeguts d'artistes locals com Na Xesca «Manescal». No té res que envejar a ses artistes professionals. Prova d'això va ser que amb un vespre va vendre tots es quadres i miralls. Punts positius per a s'art montuïrer... i enhorabona!

... més de dos homes pegaren un aguait devers sa fira en comptes de canviar sa seva

dona, però davant ses ofertes que hi havia, tothom preferí continuar amb sa mateixa.

... per una vegada el nostre Ajuntament es posà d'acord per unanimitat es temps de dir «Germà parau aquest ase». Fou amb motiu de declarar el P. Martorell Fill il·lustre de la vila.

... el nostre «tercer-divisionari» equip de futbol fins ara ha sabut nedar i guardar sa roba, però no sabem si tindrà corda per fer-ho fins al final de temporada.

... en qüestió de deus setmanes s'han format més d'una dotzena de parelles i no per casar-se. La cosa agafa més amoció sabent que ses parelles són d'homes. Però no si-gueu malpensats, les dites parelles són per a prendre part a un campionat de truc, que per cert està molt animat.

... ha arribat s'hora de tornar pagar sa suscripció de BONA PAU per a l'any 1986... Sempre és un glop amarg, però l'hem de passar. Per això, tots es XERRIMS demanam perdó de tot cor a aquells que han pogut rebre sabatades, punyides, travetes, ironies i altres «males jugadetes». Podeu estar segurs que no voliem fer mal a ningú, i voldriem que tots —començant p'es redactors— aprenguéssim a agafar ses coses amb bon humor... Així que, ja ho sabeu, no faceu mala cara i pagau, encara que sigui un poquet més cara... Què vos hem de dir? Per paga tot puja...

EN XERRIM

Cavalcada dels Reis

Existeix el desig que la cavalcada dels Reis del proper 5 de gener, sia, si és possible, més brillant que la dels anys passats. I a fi de donar-li més solemnitat, rellieu i participació aquesta vegada s'hi afegirà l'A.P.A. del nostre Col·legi amb tot entusiasme.

Nou Secretari

Des del passat 19 de novembre, l'Ajuntament de Montuiri compta amb un nou Secretari: El senyor Joaquín Cebollada Royo. Procedeix d'un poble de Catalunya i sembla que la seva estada a la vila serà de més llarga durada que els darrers.

4 nous membres de l'A.P.A.

El dimarts 19 d'octubre es varen fer noves eleccions a l'Associació de Pares d'Alumnes del col·legi públic d'E.G.B. «Joan Mas i Verd». Varen causar baixa Margalida Rossinyol, Joan Bauzá, Josep Lladó i Francisca Sampol. Varen resultar elegits Bartomeu Nicolau, Enric Carralero, Miquel Gomila i Miquel Payeras.

Donants de Sang GERMANDAT DE LA SEGURETAT SOCIAL

Dins els actes de la Trobada Comarcal celebrada a Consell, el darrer diumenge d'octubre es va imposar la insígnia de 10 donacions a Na JOANA ROCA «Cai», essent el primer donant del nostre poble que ha rebut aquesta distinció. Enhorabona.

La Sala d'Actes de l'Ajuntament, a punt

Des d'un cert temps ençà es notava que el cel-ras de la Sala d'Actes de l'Ajuntament passava per ull. I ara la nostra Corporació es va decidir a posar-hi remei i en aquests moments es torna trobar quasi a punt: No tan sols la part de d'alt s'haurà feta nova, sinó que també s'hi trobarà una nova làmpada i la il·luminació serà més moderna.

Els riciners tapaven la bellesa de les columnes i porxada de s'Hostal. Avui està molt millor. Era Nadal de 1981.

Un altre important concert

Després d'haver sentit amb fruïció la Coral dels Antics Blavets, dirigida pel P. Vicenç Juan Rubí, tindrèm l'oportunitat d'escoltar un Concert de la *Capella Oratoriana*, dirigida per Gregori Marcús. Serà a la vigília de l'homenatge al P. Antoni Martorell, el dissabte 14 de desembre, a les 20,30 hrs. a l'església parroquial, amb motiu de l'Any Europeu de la Música.

La Plaça, acabada

Encara que tothom ho sap, les moltes crítiques que se'n dugueren els nostres regidors respecte a la manera com s'havia deixada la plaça, dugueren com a resultat el reconeixement del seu error i en conseqüència, la posterior modificació. Finalment, i sembla que d'una manera definitiva, restarà així com ara.

Inauguració dels vestuaris d'Es Dau

Ja totalment acabats, està prevista la inauguració dels vestuaris d'Es Dau, pel pròxim 8 de desembre.

Restauració de l'orgue

Per molt bon camí van les gestions encaminades a obtenir una adequada subvenció a fi de restaurar l'orgue de la nostra església. Ja hi ha un Patronat pro-restauració de l'orgue.

El certamen literari

Tal com feu públic l'Ajuntament a una nota que aparegué en aquestes pàgines el mes passat, el proper 15 de desembre conclou el plaç per a l'entrega dels treballs que han de concórrer en el Certamen Literari Local de la Campanya de Normalització Lingüística.

El P. Martorell, nomenat «Popular» '85

Com a notícia de darrera hora, hem sabut que el P. Martorell rebrà la P de persona popular dins l'any 1985 que atorga Ràdio Popular de Mallorca. Pel que hem pogut saber, l'acte d'entrega s'efectuarà dia 12 de desembre. No hi ha dubte que moltes institucions s'han posat d'acord per reconèixer i enaltir la persona i l'obra del nostre estimat país.

El Pare Antoni Martorell

Hi ha unanimitats que són realment beneficioses per a tots i que expressen el reconeixement de tot un poble cap a un fill que s'ha guanyat a pols el títol d'il·lustre. La seva dedicació i la seva valuosa i amplíssima obra són exponent d'amor a l'agre de la terra, traient a llum els valors transcendents del Déu de l'Amor i de la Vida, amb l'art i amb la música. És aquest el cas del P. Antoni Martorell, a qui dedicam gran part d'aquesta BONA PAU. La unanimitat expressada per tot l'Ajuntament en ple a l'hora de declarar-lo Fill Il·lustre i de dedicar-li el seu propi carrer són un altíssim punt d'honra per a tots els montuïrers.

Ha passat quasi tota la seva vida a Roma Té 72 anys i de retirat continua amb actiu

Si parlar de l'eminent músic, pare Antoni Martorell Miralles és sempre agraït pels montuïrers, conversar amb ell ho és encara més. És que la pròpia senzillesa i amabilitat contrasta amb la seva destacada i admirable obra artística dins el camp de la música religiosa. I això ho comprovarem de bell nou quan tenguérem l'avinentsa d'entrevistar-lo per a BONA PAU, tant quan ens parlava de les trapasseries i fets de la seva infància, en els pocs anys que visqué a Montuïri (1913-1923) com dels esdeveniments i realitzacions que han discorregut al seu entorn durant els llargs anys que després ha passat fora de la vila; sempre ho féu amb la naturalitat d'un home modest, lluny de tota mena de pretensió. Vet aquí la nostra trobada:

—Quina fou la seva primera escola?

—Aleshores era tradicional que tothom passàs per Ca ses Monges; escola pública n'hi havia mol poca i sobretot també molts pocs cursos.

—Com jutjaria ara aquell temps?

—Crec que aquells anys d'anar a Ca ses Monges foren els determinants de la meua vocació religiosa i artística. Allà hi havia un poc de cant, un poc de música, quatre tambors, un parell de cornetes... elements musicals que em varen ajudar a sensibilitzar un poc la meua vena musical.

—Quan començà a estudiar música?

—Als cinc anys; record que em varen dur a estudiar solfeig amb En Joan Samol (un cunyat del pare Verger), el qual era un trombonista de sa banda. Les seves primeres lliçons les he recordades tota la vida. Més tard, quan vaig entrar en el seminari dels franciscans, ja tenia alguns coneixements musicals.

—I el noviciat, quan el començà?

—Des d'Artà vaig passar a Palma a estudiar els tres primers anys d'humanitats. Per a fer el quart em vaig traslladar a la Porciúncula per a començar després la filosofia que era quan els solien vestir i preparar-los pel noviciat, el qual el vaig començar als 16 anys.

—Música «en serio», quan s'hi va posar?

—Això va ésser durant aquests anys d'humanitats: el pare Ginard, que era el qui es cuidava de la música, va descobrir en mi unes dots no indiferents, i en els 13 anys em feu començar a estudiar piano; i contemporàniament també estudiava violí.

—D'on va sortir el violí?

—Encara record que mon pare em va comprar un violí bastant bo i que li costà 115 pessetes (en aquell temps era una fortuna). Ara li hauríem d'afegir tres ceros bons a la dreta i no seria dels millors.

—Estudiava al mateix temps els dos instruments?

Al costat dels seus grans també ha tingut contra

—Dos, no; tres instruments al mateix temps, perquè també vaig aprendre trombon de vara, que diríem avui. Però em vaig quedar amb el piano que era el meu instrument preferit perquè és el més complet i hi trobava més satisfacció.

—Quan començà a interpretar les primeres peces?

—Tenia 15 o 16 anys i ja tocava els valsos d'En Chopin, cosa que ara no faré perquè no he continuat exercitant-me amb el piano. També record que disfrutava tocant el vals d'En Durant.

—On estudiava piano?

—Després dels tres anys de filosofia per tant en tenia 18, vaig anar a Roma a començar la teologia, però sense deixar mai el piano. I en aquell interin va venir la República i vàrem haver de deixar Roma i venir aquí a fer el servei militar. Tenia 21 o 22 anys. Però el servei el vaig fer de quota.

—I va haver de deixar la música?

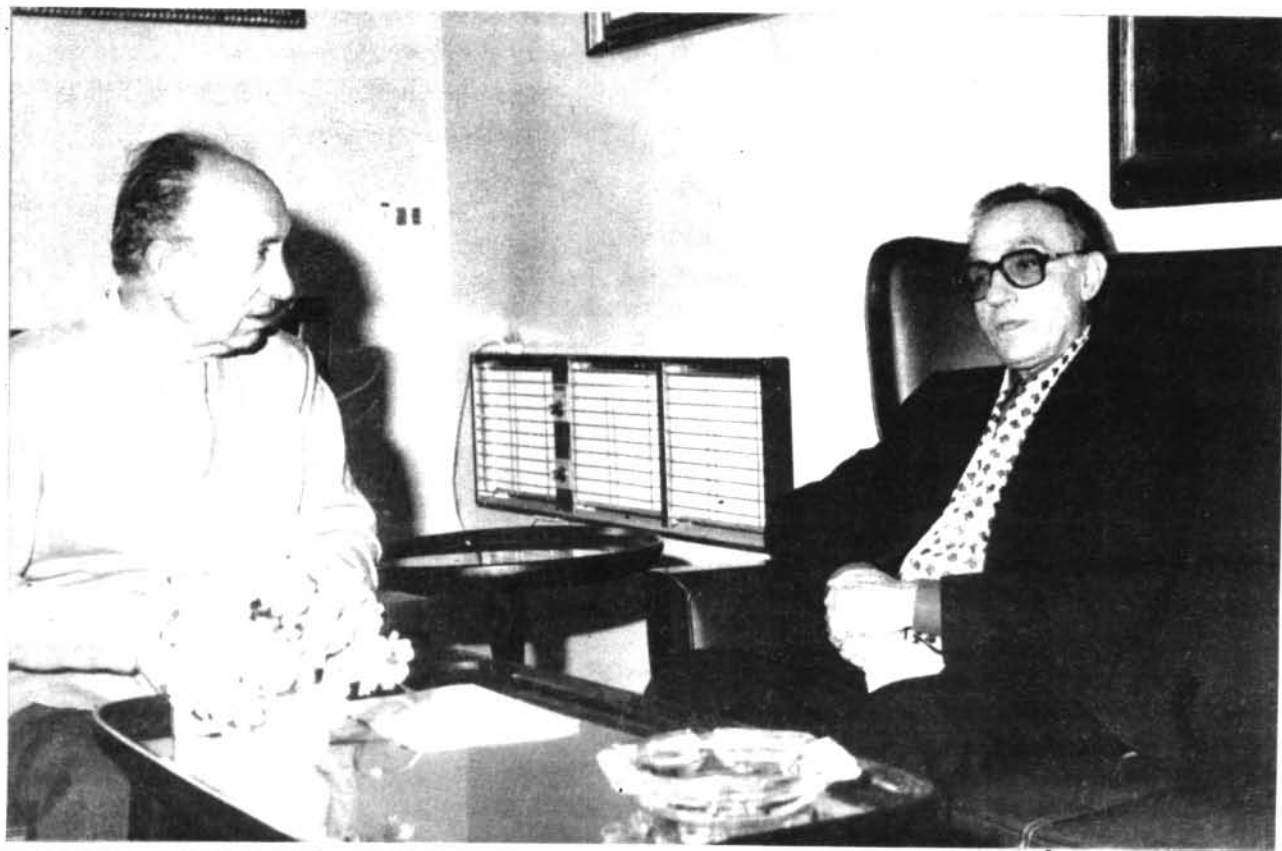
—No, perquè el pare Ginard Amorós em va inscriure en el Conservatori, i va començar oficialment a estudiar música en forma organitzada. Vaig tenir de professors don Rafel Vich, don Joan Mar Thomàs, don Jaume Roig, el senyor Sureda, el senyor Pinya... Successivament vaig fer el piano elemental, el superior i vaig haver d'anar a València per a fer virtuosisme, que és s'octava, i després del novè em donaren el diploma de virtuosos amb caràcter oficial.

—Ja no en degué estudiar més?

—Sí. A continuació m'enviaren a Roma i allà vaig continuar estudiant composició i estudi de les formes musicals en el Pontifici Institut de Música Sagrada de Santa Cecília. Aleshores vaig prendre els diplomes de compositor, cant eclesiàstic i formes musicals. I així és, en grans línies, el meu períple musical de preparació en els estudis.

fill il·lustre de Montuïri

*Sempre ha desitjat que els mallorquins prenguin consciència de la seva identitat:
«Sigueu lo que sou»*

—Pot ara contar-nos les primeres activitats després d'haver acabat?

—Vaig entrar primer de professor en el Col·legi Nordamericà, després organista i mestre de capella a l'església Nordamericana de Roma i seguidament tot aquest cúmul d'obres, de col·laboracions, de publicacions a revistes... i no hi ha perquè tornar repetir tot el meu històric que a qualche lloc el trobaran.

—Podria contar-nos algunes anècdotes de Montuïri?

—Sí. En certa ocasió, essent al·lot, tiravem pedres a les teulades... i això arribà a ser una batalla campal. Em vaig haver d'anar a ca meva havent rebut una pedrada en mig del front i tot ple de sang. I mon pare en lloc de defensar-me em digué: «Ah, sí, més te'n mereixes». I en lloc d'esser digne de compasió vaig esser digne de càstig.

—Com recorda els seus pares?

—El meu pare era molt exigent. Una vegada quan vaig anar a ca nostra de vacances i després de mostrar-li l'informe dels meus estudis, no massa favorables, em digué: «He decidit que no estudiis pus i t'enviaré de porquer a Cabrera». I allò em va deprimir completament. Però, quan em va veure així, canvià, diguent: «No, tot té arreglo. Te n'aniràs i estudiaràs i si no et compons t'hi enviaré i si et compons seguiràs». Llavors vaig respirar, perquè ja veia la sentència. Després vaig prendre la cosa més en serio i tot va anar bé.

—Sabem que quan era petit cantava la sibil·la...

—...és ver —respongué tot d'una—. A partir dels deu anys la vaig cantar 5 anys: dos a Sant Francesc de Palma i tres a la Porciúncula, però la darrera vegada ja era massa adult.

—Passant ara a un altra tema; voldria

dir-nos alguna cosa del Cor Parroquial de Montuïri?

—Hi veig molt d'optimisme. No em pensava que fossin capaços d'organitzar un cor així. Es veu que el director és molt dinàmic i que té molta paciència i és molt sofrit, perquè formar un cor polifònic suposa tenir molta paciència amb les dots musicals que s'exigeix. Pensar que n'hi ha que no saben solfeig i els ho han d'aficar així, a viva veu. Trob que se'n desfan molt bé i que tenen possibilitats. Clar que haurien de cultivar les veus i esser un poc més joves. Vaig notar que n'hi ha molts d'edat i si això no es renova, qualche dia acabarà per consumpció. Es necessari que s'hi afegeixin veus joves.

—Sent alguna vegada la nostra banda de música?

—L'he sentida relativament poc. Trob que no desmereixen. Si el director és op-

(Passa a la pàg. següent)

El Pare Antoni Martorell, músic montuïrer de prestigi internacional

*Afirma: «No pretenc haver dit la darrera paraula»
«Oberts a lo que vengui de fora, però lo primer és lo nostro»*

(Ve de la pàg. anterior)

timista, hi fa molt. Crec que no tots són professionals i tot quan fan suposa un gran esforç tant pel director com per ells. I aconsegueixen èxits vertaderament notables.

—Pensa retirar-se algun dia?

—Ja estic retirat fa estona, però dins aquest retiro segueix més o manco actiu. No tenc les mateixes possibilitats que abans i m'he gastat molt, he tengut molta activitat docent, i el cant suposa esforç i una persona s'arriba a gastar. Ara bé, la cosa que més em preocupa és la lucidesa d'intel·ligència per a poder treballar en la composició: que el cap funcioni bé.

—Què fa a Roma?

—Allà faig cursos d'ajornament, o sia de posar al dia, de litúrgia i música, conjugant les dues coses. Ara hi vaig per a fer també unes gravacions musicals a Turín, música meua ja reproduïda en discs i cassettes.

—Pensa viure qualche dia definitivament a Montuïri?

—No, perquè no hi tenim casa ni tampoc familiars directes. La meua residència habitual serà Sant Francesc de Palma.

En el Cor Parroquial hi veu molt d'optimisme i troba que la banda no desmereix

—Té alguns projectes musicals per a un pròxim futur?

—Sí. Ara, per exemple, ja s'imprimeix una trilogia de tocatges per a orgue a Florència, les quals probablement corregiré. I també un conjunt de balades evangèliques, per a Itàlia, amb text italià.

—Encara fa més feina?

—Circumstancialment sempre faig alguna coseta. Col·labor amb alguna revista o per a cases discogràfiques. No dirigesc cap conjunt però setmanalment, un dia vaig a Cura a fer un poc d'escola de tipus litúrgico-musical i de polifonia, també vaig a alguna institució de Palma, col·labor amb revistes...

—Ja està bé, per a la seva edat —deim al P. Martorell—. Passem ara a una altra cosa: Què suposa per a vostè esser acadèmic de Belles Arts?

—M'hi han volgut declarar, la qual cosa és una espècie de reconeixement de l'obra musical que he desenvolupada durant aquesta vida: i això és un motiu d'orgull. N'estic molt satisfet, si bé això és igualment una espècie de compromís davant l'Acadèmia, els admiradors i amics; i un impuls per a seguir treballant a fi de no desmerèixer d'aquesta nova distinció.

En certa ocasió, el seu pare l'amenaçà enviar-lo de porquer a Cabrera

—Fa trenta anys —era el juliol de 1955— quan publicarem a BONA PAU la primera entrevista amb vostè. Però què ens diria ara de la nostra «revisteta»?

—Es una publicació molt simpàtica que et fa reviure tant el que passa ara com els records de la teua infantesa; és una certa reproducció del passat amb matisos nous. Però —es pregunta el P. Martorell— què és la vida? És una continuació sense diafragmes damunt els anys, una història que es va desenvolupant i adquirint nous aspectes segons les circumstàncies de la vida.

—Ha pensat compondre qualche cosa expresament per a Montuïri?

—Tot el que he escrit és per a Montuïri. Hi he dedicat totes les meves obres i molta música meua s'hi executa. Però exclusivament per a Montuïri... vos vaig fer l'himne de la Mare de Déu de la Bona Pau... i té un caràcter marcadament montuïrer. Per altra part consider que l'art és patrimoni de tots.

—Podriem parlar també d'algunes motivacions de la seva producció artística. Què diria de la missa «Pau als homes»?

—Em vaig decidir a compondre-la precisament perquè els mallorquins prenguessin consciència del que eren: cantar en mallorquí i temes mallorquins; i que es donassin compte de la seva identitat.

A la seva joventut.

Va venir el post-concili i començar a adoptar repertoris castellans i cantar en castellà... I que no som mallorquins, nosaltres? Em vaig preguntar. Per què hem d'aprendre una fesomia d'una església castellana quan la nostra església local és la mallorquina; per què ens hem de despersonalitzar? Per què ens hem de vestir amb una capa de Sevilla, de Castella o de Madrid? Jo em deia —continua el P. Martorell— nosaltres tenim el nostre costum, la nostra llengua, la nostra manera de cantar, la nostra idiosincràsia... idò, per què no hem de viure amb aquesta cultura que Déu ens ha donat?

El P. Martorell per espai d'una bona estona continua parlant dels seus desitjos de prendre consciència de mallorquins. I un tant exaltat continua així:

—Sols mancava que ens diguéssim: «buenos días». Sempre havíem dit: «bon dia tenga», «bon dia que Déu mos do» quan veïem sortir aquell sol tan radiant de darrera el Puig de Sant Miquel, amb aquell perfum de figueres i de garrovers... i llavors hem de cantar «Qué alegría cuando me dijeron...». Ala, mem. Siguem lo que som. I això va esser el meu tema. Em vaig dir: Hem de fer una missa que sia una campanada...

Proclamació del Pare Antoni Martorell fill il·lustre de Montuïri

Encara ara dirigeix cursos d'ajornament, fa gravacions, ensenya cant polifònic, col·labora en revistes, compon tocatres, balades...

—Però no tothom hi va estar d'acord?

—Que va. Saps que me n'enviaren d'anònims! Fins i tot em deien «emisario de Satanás»... i altres... (això no es pot publicar) saps que me'n deien...: «No provis de cantar-la perquè mourem...» Basta dir que la policia secreta i tot feu acte de presència, durant l'execució de la Missa, quan l'estrenàrem, perquè ens havien amenaçat de fer qualsevol disbarat...

—Aquesta «missa» fou un èxit, no és així?

—No sols aquesta, sinó també «Fraternitat i joia». A Santa Margalida, a Felanitx, a la Porciúncula, a Sant Francesc... i no sols un èxit material, sinó sobretot, moral. Molt de clero pareixia que s'havia endormissat o sumat a la causa dels castellans, però després es varen despertar, es sumaren a la nostra causa i es varen convertir en pioners de la causa mallorquina, d'aquesta causa de formació d'església local i nostra.

—Però vostè no es va aturar aquí?

—No. Vaig continuar amb «Celebrem al Senyor» un repertori complet, de tot el cicle litúrgic, i dirigit a donar un promptuari manual de cançons que servesqui per a tot el cicle anual i oferir un camí que sia base i punt de partida.

—S'atura un poc i continua:

—Encara no està dit tot. No pretenc haver dit la darrera paraula, ni de molt; però he creat unes bases per a continuar edificant el repertori de la nostra església local.

—Ha tingut contraris?

—Alguns; no tot han estat roses, ni tot ho és encara.

—Quina hauria d'esser, doncs, la postura normal?

—Obert sempre a tot el que vengui de defora. No vol dir que no puguem cantar una cançó que ens vengui de l'estranger, però lo primer és lo nostre. A vegades sembla que hem convertit Mallorca en la «rostidora» de tots els turistes d'Europa, s'ha fet com una espècie d'enclavament internacional, i nosaltres som de tot manco mallorquins.

—Voldria resumir, per acabar, quin és l'aspecte positiu del cant popular?

—El cant popular és la font prioritària d'inspiració de la vertadera música religiosa, perquè forma part i és un valor positiu dins la nostra cultura. I és precisament dins aquest entorn salvífic on Déu ens ha situat. I això és positiu.

civils i militars sense esser de Mallorca. Però ens va prohibir la seva divulgació concretant fets i noms. És que els genis sempre han tingut adversaris acèrrims al costat d'amics entranyables!

Expressem, finalment, la satisfacció que haurà de tenir el nostre poble amb la

L'ingrés a l'Acadèmia de Belles Arts suposa per ell un reconeixement a la seva obra musical

Quan ja ens despediem, l'excel·lent músic no s'aturava de parlar-nos tant de les dificultats que a Mallorca trobà en quan a l'acceptació dels seus cànctics populars per part d'alguns capdavaners mallorquins, com de l'aplaudiment que li tributaren les més altes personalitats

proclamació del P. Martorell com fill il·lustre. D'aquesta manera es reconeixen públicament els mèrits que en ell concorren i la vàlua d'un montuïrer, la fama del qual ja resta escampada arreu del món.

Onofre Arbona

Proclamació del Pare Antoni Martorell fill il·lustre de Montuïri

PROGRAMA DELS ACTES

Dissabte, dia 14 de desembre

A les 8,30: Concert per la Capella Oratoriana.

Diumenge, dia 15 de desembre

A les 11,00: Missa solemne amb intervenció de la Coral Parroquial.

A les 12,00: Acte solemne de proclamació del P. Antoni Martorell, fill il·lustre de Montuïri.

1. Lectura del discurs biogràfic, pel poeta, Ilm. Miquel Gayà.
2. Entrega del diploma acreditatiu.
3. Descobriment de la placa del carrer que durà el nom de P. Antoni Martorell (abans Pere Capellà). (Cal esmentar que a Pere Capellà no se li retira el nom d'un carrer, sinó que serà l'actual Jaume I, paral·lel a l'Avinguda d'Es Dau).
4. Descobriment del quadre al Pare Martorell, pintat per l'Ilm. Joan Miralles, pintor.

A les 14,00: Dinar de germanor en el Saló «Sermi» de Porreres.

La bona classificació del Montuïri

Pocs eren els qui ho esperaven. El nostre primer equip, nou enguany dins la III Divisió Nacional, ha sabut resoldre bé la majoria de partits que ha jugat. Es troba més ben classificat que altres representants de pobles i ciutats de molta més categoria.

L'entusiasme i l'interès que mostren els jugadors, tant quan intervenen aquí com els diumenges que es traslladen a una altra població, han estat els caires decisius que fan que s'aguanten en mig de la taula classificatòria.

Quan començem el desembre, s'han jugat 14 partits i té 14 punts. N'ha guanyat 6; perdut, 6 i empatats 2. Són 5 els equips amb els mateixos punts, 7 en tenen més i 8 li queden darrera. Tota una gesta si tenim en compte que Montuïri és un dels pobles més petits dels 20 que integren aquesta III Divisió.

Que la qualitat i l'emoció dels encontres facin que el nostre representant no desmeresqui de la confiança dels aficionats i que millori encara més i poguem veure bon futbol. És el nostre desig.

O. Arbona

Montuïri Juvenil

FUTBOL

Resultats dels equips montuïrers corresponents al passat mes de novembre:

III Divisió

Montuïri, 1 - Costes Calvià, 0
Mallorca At., 5 - Montuïri, 0
Montuïri, 4 - Felanitx, 2
Alaró, 3 - Montuïri, 1
Montuïri, 1 - Constància, 1 (1-XII)

Juvenils

Beat Ramon Llull, 5 - Montuïri, 0
Montuïri, 8 - Cardassar, 4
Alaró, 2 - Montuïri, 0

Infantils

Montuïri, 1 - S'Horta, 1
Porto Cristo, 2 - Montuïri, 1
Montuïri, 1 - Campos, 2
Porreres, 4 - Montuïri, 2

Alevins

Montuïri, 3 - Margaritense, 1
Ca'n Picafort, 1 - Montuïri, 5
Colònia, 2 - Montuïri, 2
Montuïri, 1 - Cala d'Or, 0

Benjamins

At. Vivero, 7 - Montuïri, 0
Montuïri, 7 - At. Son Gotleu, 1
Sant Jordi, 0 - Montuïri, 0
Montuïri, 6 - Sant Pere, 0
Sant Francesc de Paula, 2 - Montuïri, 6

Ajuntament de
Montuïri

BIBLIOTECA MUNICIPAL

Noves adquisicions

Una història de botons. R. Capdevila
Globus de lluna plena. M. Canela
Adelaida pastissera. M. Ginesta
El gran libro verde. Robert Graves
Películas. Disney
Col·lecció Cine Disney. (novel·les)
El ordenador y tus hijos. R. Hammond
Programación avanzada en Basic.
P. Bishop
El nombre de la rosa. Umberto Eco
El amante. M. Duras
Solaris. Stanislaw Lem
La clau de vidre. D. Hammett
Amb la por al cos. M. Millar
Els rius de Babilònia. G. Janer Manila
Angeli Musicante. G. Janer Manila

Nadie es inocente. W. Miller
Tot s'aprofita. P. Calders
1984. G. Orwell
Un tramvia anomenat desig. T. Williams
S'han deixat les claus sota l'estora.
M. Pedrolo
Si són roses, floriran. M. Pedrolo
El violí màgic. P. Faner
L'ou de Pasqua. J. Stevenson
No tenim son. J. Stevenson
Novelas de otro jueves. R. J. Sender
La rosa de los vientos.
G. Torrente Ballester
Astérix
Enric Castell
Temas Clave Salvat (25)

GLOSES I POEMES**Pensamientos
a un amor puro**

*Por los montes y los valles,
oh lugares de alegría!
Quiero que siempre te halles
junto a la vera mía.*

*Sé que no eres girasol,
que eres mujer perfecta,
tú caminas bajo el sol
guiada por una recta.*

*Eres mujer de alegría,
nada te hace sufrir,
vas rezando cada día,
siempre dispuesta a morir.*

*Vas buscando salvación,
eso no es de extrañar,
porques es la oración
lo que nos ha de salvar.*

*Te quiero porque te quiero,
eso no lo has de dudar,
por quererte casi muero,
jamás te podré olvidar.*

*El sol va tan solitario
que no lo quiero mirar,
aunque me cueste un calvario
te pido para casar.*

*Te quiero a la vera mía
para acabar de sufrir,
y estaremos cada día
juntitos hasta morir.*

Miquel Mas Arbona «Saio»

NOTA: Vetaquí una mostra del «romanticisme juvenil» dels anys 50. Segurament els joves d'aquella època s'hi trobaran identificats. Les manifestacions amoroses d'avui han canviat molt, però ningú renuncia de la simple ingenuïtat d'aquella «belle époque».

REFRANYS DE TEMPS D'HIVERN

- En es Llebeig, aigua veig...
- Es Ponent: aigua i vent...
- Si plou per Santa Bibiana,
plou quaranta dies i una setmana.

Moment en què el jurat qualifica les perdis d'acord amb el plomatge, noblesa, cant, equipament i altres.

25 anys enrera

12 Desembre 1960

Mor a Montuïri el Rector de Binissalem, Miquel Ribas Rubí, si bé ja feia onze anys que era aquí. Aleshores en tenia quasi noranta. Celebrà el funeral Monsenyor Honorat Ribas i hi assistí molta gent i les autoritats dels dos pobles. Cal esmentar que havia estat quaranta anys Rector de Binissalem.

31 de desembre 1960

El cens de població de Montuïri corresponent a aquesta data és el següent: homes, 1.416; dones 1.466, el que fa un total de 2.882 habitants. (Cal notar que les dones superaven en 50 als homes).

PLUVIOMETRE

Pluja del mes de novembre

Dia 12	4 lts. m2
Dia 14	7'5 lts. m2
Dia 15	39 lts. m2
Dia 16	24'5 lts. m2
Dia 18	20'5 lts. m2
Dia 19	8 lts. m2
Dia 23	1'5 lts. m2
Dia 26	8 lts. m2
Dia 27	2'3 lts. m2

Total ..... 115'3 lts. m2

DEMOGRAFIA**NAIXEMENT**

(Nota: Ens va passar per alt posar aquest naixement el dia que li pertocava. Ara subsanam aquell error)

Dia 12 d'agost de 1985.— Joan Verger Cerdà, fill de Bartomeu i d'Antònia.

DEFUNCIONS

23 de novembre.— Magdalena Garcias Fiol, 80 anys, casada, a. «Mosson».

25 de novembre.— Jerònima Verd Palou, 84 anys, vídua, «Apotecària».

Joyeria
Internacional
Juan Mateu
Desitja al poble de
Montuïri, ses millors
Festes de
Nadal i Cap d'Any
Molts d'anys

**LA PARRÒQUIA, COMUNITAT CRISTIANA
DE MONTUÏRI, DESITJA QUE PER AQUEST NADAL
ELS VOSTRES FOGARS MANTENGUIN ENCÈS
EL CALIU DE LA PAU I DE LA GERMANOR**

LES COL·LECTES EXTRAORDINÀRIES

Es nota un sensible augment en la consciència d'ajuda i participació econòmica amb la parròquia. Però també han augmentat les ajudes que enviam per motius extraordinaris. Així, la col·lecta del DOMUND (per a l'evangelització dels pobles) va recollir 53.130 Pts. i la DIADA DE L'ESGLÉSIA DIOCESANA va aconseguir les 40.900.

ACCIÓ SOCIAL

Dia 7 de desembre, la reunió de tots els grups d'Acció Social dels pobles es féu a Sineu, convocats per la Delegació Diocesana.

A partir d'ara, és bo que ens preparem a recollir paquets d'aliments i també donatius en metàl·lic per a famílies necessitades, a través de les Germanes Franciscanes del C/. Salas de Palma. Es pot entregar aquest material, abans de dia 20 de desembre a Ca'n Cigala, a Ca N'Aina «Pujola» o a Na Margalida «Bella».

PARES - PRIMERA COMUNIO

El dilluns, 16 de desembre, a les 8,45 del vespre, tindrem la primera reunió amb els pares i mares dels al·lots que pensen celebrar la 1.ª Comunió dins l'any 1986. Serà el primer canvi d'impressions, a fi de preparar el programa de catequesis del pròxim trimestre i poder saber des d'ara quants de pares hi estan interessats.

ALTRES ACTIVITATS PARROQUIALS

11 de desembre, dimecres.— Reunió del «Consell Parroquial».

15 de desembre, diumenge.— Trobada dels grups cristians i Consells parroquials del nostre arxiprestat o comarca, al Santuari de Cura. Començarà a les 3,30 de l'horabaixa. Dirigirà el tema sobre «Esperança dins la present situació» Mn. Llorenç Tous.

21 de desembre, dissabte.— Reunió oberta a totes les parelles que han participat en *cursets prematrimonials* des d'octubre de 1984 fins ara. Consolació de St. Joan, des de les 4,30 de la tarda.

BARTOMEU BENNÀSSAR

ESGLÉSIA A LA PART FORANA DE MALLORCA

Arrels d'una Pastoral

Aquest llibre, *ESGLÉSIA A LA PART FORANA DE MALLORCA*, escrit pel teòleg Bartomeu Bennàssar no és una obra qualsevol on es delimiten les diferències entre Ciutat i la part forana de l'Illa, sinó més bé un tractat on es posen de relleu les realitats actuals dels nostres pobles tant positivament com negativament. Si per una part defineix els diferents caires de l'Església i els seus membres en els pobles petits i grans de fora de Ciutat, per altra, brinda serioses reflexions cap a una presa de consciència encaminada a viure el cristianisme avui i aquí.

CELEBRACIÓ PENITENCIAL ABANS DE NADAL

El divendres, 20 de desembre, a les 8 del vespre hi haurà celebració comunitària de la Penitència. Que ens ajudi a preparar la Vinguda del Senyor, que ens crida a un augment de fe i vigilància i a la vegada de generositat amb els germans.

CATEQUISTES: TEMES DEL SEGON TRIMESTRE

El dilluns, 30 de desembre, ens trobarem amb les catequistes a fi de programar els temes de catequesi per als infants dels mesos de gener, febrer i març.

Bartomeu Tauler.